

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

Marek Posobkiewicz

GIS-PZ-PZ-073-10/BS/16

SK 39043/2016

Warszawa, dnia10.11.2016..

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministerze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 września br., znak: ZEW.422.4.2016.AS, dotyczące realizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. poz. 1256), uprzejmie informuję, co następuje.

Główny Inspektorat Sanitarny zwrócił się do Ministerstwa Zdrowia z prośbą o przekazanie wkładu merytorycznego umożliwiającego udzielenie odpowiedzi w następujących kwestiach:

- działań podjętych przez dyrektorów jednostek systemu oświaty w celu właściwego wdrożenia zmian świadomości w tym zakresie wśród dzieci, rodziców i nauczycieli;
- zgłaszanych problemów przez dyrektorów ww. miejsc w zakresie organizacji zdrowego żywienia;
- angażowania się rodziców w przygotowanie listy produktów używanych do przyrządzania posiłków;
- funkcjonowania sklepików szkolnych i dostępnego w nich asortymentu.

Ministerstwo Zdrowia otrzymało od Ministerstwa Edukacji Narodowej, monitorującego realizację ww. rozporządzenia, kopie odpowiedzi od dyrektorów szkół i przedszkoli oraz kuratorów oświaty wskazujących bariery i trudności w stosowaniu przepisów ww. rozporządzenia, a także w funkcjonowaniu szkolnych stołówek i sklepików. Kopie ww. odpowiedzi przekazuję w wersji elektronicznej na załączonej płycie CD.

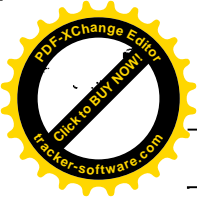
Wśród najistotniejszych problemów związanych z funkcjonowaniem ww. rozporządzenia wskazano zamykanie sklepików szkolnych oraz niskie walory smakowe środków spożywczych w ramach żywienia zbiorowego w placówkach. Ponadto osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotowej regulacji wielokrotnie zgłaszały, że produkty, które zostały wskazane w rozporządzeniu, jako żywność o wysokiej wartości odżywczej, cechują się niskim zainteresowaniem konsumentów. Inne argumenty przekazywane w mailach, pismach, a także w trakcie rozmów telefonicznych dotyczyły poniższych zagadnień:

- niskiego utargu ze sprzedaży;
- możliwości zakupu żywności poza terenem jednostek systemu oświaty;
- możliwości przynoszenia produktów żywnościowych do szkoły z domu;
- małej ilości dostawców oferujących żywność zgodną z przepisami ww. rozporządzenia;
- konieczności wyłączenia szkół ponadgimnazjalnych z obowiązku dostosowania się do ww. regulacji;
- wysokich cen produktów dopuszczonych do sprzedaży;
- niskich walorów smakowych oferowanej żywności – marnowanie żywności;
- niskiego zainteresowania dzieci i młodzieży oferowaną żywnością w szkolnych stołówkach;
- dosalania potraw solą przyniesioną z domu;
- braku okresu przejściowego pozwalającego na dostosowanie się do przepisów omawianej regulacji.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia wskazało, że po wprowadzeniu w życie ww. rozporządzenia pracownicy ministerstwa odpowiadali na liczne pytania obywateli, dotyczące między innymi obniżenia walorów smakowych obiadów, wzrostu dziennej stawki żywieniowej dla dziecka i obniżeniem ilości soli w potrawach, zakupu przez uczniów żywności w pobliżu szkoły, a także rodzaju stosowanych diet w przypadku indywidualnych zaleceń lekarskich u dzieci.

W 2015 r. w zakresie przestrzegania przepisów ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadziły ponad 7000 kontroli. Kontrole te obejmowały zarówno sklepiki i stołówki szkolne, przedszkola, w tym również firmy cateringowe, z usług, których jednostki oświaty korzystają. Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w żywieniu zbiorowym dotyczyły:

- niedostatecznej ilości lub niewłaściwej proporcji warzyw i owoców;
- braku porcji ryb, co najmniej raz w tygodniu;
- zbyt często serwowanych potraw smażonych;

- dosładzania napojów syropami, cukrem, substancjami słodzącymi;
- stosowania zwykłej soli, a nie sodowo-potasowej;
- stosowania niewłaściwego tłuszczu do smażenia;
- niedostatecznej ilości porcji mleka lub produktów mlecznych w żywieniu przedszkolnym.

Ponadto w ofercie sklepików szkolnych stwierdzono obecność środków spożywczych niezgodnych w wymogami rozporządzenia np. jogurtów o zbyt dużej zawartości cukrów, soków z dodatkiem cukru, stosowanie ketchupu ze zbyt małą zawartością pomidorów, batonów, wafelków oraz różnego rodzaju słodkich bułeczek, pączków, bułek drożdżowych, napojów słodzonych i wód smakowych lub z dodatkiem substancji słodzących, lizaków, paluszków. W asortymencie sklepików występowały również soki o pojemności większej niż 330 ml.

Wyżej wymienione rozporządzenie zostało zastąpione rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w *sprawie grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz. U. poz. 1154), które pozwoliło na racjonalizację dotychczasowych przepisów i rozszerzenie oferty żywieniowej sklepików szkolnych o następujące produkty:

- pieczywo z mąką o różnym stopniu oczyszczenia;
- pieczywo półcukiernicze i cukiernicze, z wyłączeniem pieczywa produkowanego z ciasta głęboko mrożonego, o zmniejszonej zawartości cukru, tłuszczu i soli;
- bezcukrowe gumy do żucia;
- czekoladę gorzką o zawartości min. 70% miazgi kakaowej.

Ponadto, dopuszcza się możliwość podawania kanapek, sałatek i surówek bez ograniczeń, zwiększono asortyment sprzedawanych produktów mlecznych, zniesiono ograniczenia objętościowe do soków oraz przywrócono możliwość sprzedaży kawy. Novum stanowi zapis „inne” – kategoria, która uwzględnia produkty, które nie zostały zdefiniowane w grupach środków spożywczych (ust 1 pkt 1-19), ale dla których zdefiniowano kryterium zawartości cukru, tłuszczu i soli.

z powodzeniem

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY
Marek Fosobkiewicz